

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 3. Quid circa Visitationem ægrorum in genere observandum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

tandem scientia est status ipsius ægri; hunc enim nōsse omnino oportebit, videlicet, an sit vir eruditus? an prudens? an patiens? an utatur integris sensibus & iudicio? an credatur vicini mortis? an testamentum fecerit? an confessus fuerit? an communicaverit, & extremam unctionem sumpserit? an aliquid sit magni momenti, de quo moneri æger debeat? quod vitæ genus tenuerit? quæ omnia Operarius ex domesticis, vel illo, à quo vocatur, intelligere poterit, quamvis ipse etiam per conversationem cum ægro hujus mores & affectus facile deprehensus sit.

§. III.

Quid circa Visitationem ægrorum in genere observandum sit.

I. Quemadmodum in omni ferè alia Operarii functione tria præcipuè observanda sunt, ut functio talis ritè & fructuosè peracta dici queat, scilicet Finis, Modus, & Tempus; ita hæc ipsa in hac quoque Ægrorum Visitatione tantò impensius, perfectiusque sunt attendenda, quantò plura, gravioraque esse momenta suprà ostensum est, ob quæ functio ista magno cum fervore, sedulitatèque sit obeunda.

II. Et Finem quidem quod attinet, ex ijs, quæ ad initium hujus capituli dicta sunt, facile patet, præter triplicem illum communem, & remotum ac ultimum finem, qui est major DEI gloria, propria, & aliena salus, de quo hîc nihil specialiter dicendum restat, cum per omnes alias functiones æquè, ac visitationem istam quærendus sit, duplicem alium, eumque proximum & proprium huic visitationi finem præfixum esse debere, scilicet consolationem Infirmorum, & eorum excitationem, ut infirmitatem suam, aut, si DEO ita visum fuerit, ipsam etiam mortem cum debita resignatione ac patientia suscipiant, & supportent, atque adeò vitam suam, sicut Christianè & laudabiliter traduxerunt; ita laudabili quoque & glorioso Epilogo claudant. Ad quos proinde geminos fines semper respicere Zelosus Infirmorum Visitator, omnesque suas actiones, quas cum ægro suscepturus est, dirigere debet.

III. Modus hujus functionis ante omnia suavitatem requirit; cum enim in ipsa infirmitate nihil plexumque nisi
Instruct. III. ama-

amarum & insipidum reperiat, meritò Operarius, ut dictos fines obtineat, saccharum suavitatis miscere debet, amarities ista, si non omnino tollatur, non modicè temperetur. Consistit autem suavitas ista in eo potissimum ut non tantum sincerum commiserationis affectum erga firmos ostendat (nam, ut supra ex Seneca dictum est, nihil què ægrum reficit, atque amicorum affectus) sed ipso opere atque effectu confirmet, nihil omitiendo, quod latium & confortationem illius conducere queat; verum magnum, teste S. Gregorio Nazianzeno, calamitosum est, misratio ex animo collata, præsertim cum nihil quæ Medicus vel Infirmarius adhibenda duxerint, negarint, aut negari. Hinc S. Apostolus 1. Cor. 7. de se factus sum infirmis infirmus, non mentiendo, ait S. Augustinus ep. 18. & 19. sed compatiendo: non simulantis afflicti commiserantis affectu. Sed & ipse Christus S. Mariæ Magdalene de Pazzis inter alias regulas etiam hanc numerat: *Condescendes cum creaturis meis, permanendo in terra facere visus sum cum illis summam pietate, habendo semper in auribus meis illam sententiam: solus mei: Quis infirmatur, & ego non infirmor?*

IV. Ipsa denique temporis observatio tria rebus) certòque sibi persuadeat Operarius, omnem naturalem casu periculosam esse, perpetuumque se habiturum, si vel unicum animam ob ipsius tarditatem pertraheret, utpote necessariis ad salutem medijs destitueret, utpote S. Severinus Episcopus, cuius S. Gregorius l. 1. Dial. c. 12. meminit, qui, cum vocatus esset, tardando adesset, & quia paululum substiterat, dum vitæ palmites, quos casu tunc putaverat, omnino resecit, interea ægrum mortuum fuisse intellexisset, nullam quietem capere potuit, quàm multis lacrymis & precibus à morte resuscitavit. Quare quocunque tempore tur Operarius, moras omnes abrumpat, negotia quantumvis in speciem urgentia tantisper seponat, negotia hoc omnium negotiorum maximum existimans, certè persuadens, nullum præstantius se facere posse lucrum Animarum; & commodum, quod propter virtutem,

tis maximè despicitur, per virtutem meliùs recuperari. Sed & in ipso itinere non se detineat, quin potiùs consilium Elisæi Puero suo datum sequatur, ut scilicet cum nullo in via loquatur, nisi salutandi fortè officium, aliàve gravis causa id requiratur. Novit namque Animarum Hostis Cacodæmon, quantæ vel momento unico conversiones fiant; novit, quantum boni moribundo afferat Pastoris vel alterius Sacerdotis præsentia, cujus verba incantamentis suis omnibus potiora immanè, quantum perhorrescit, ut proinde mirū non sit, cum undequaq; curarum semina accersere, morarū causasnectere, & confutis dolis quàm plurimos ex quovis ferro & ligno obices fabricare, quibus à morientium tabernaculis Parochi, aliq; Sacerdotes arceantur. Disceat ergo Operarius ex hac Adversarij vigilantia & sollicitudine, Infirmorum causis non indormire, aut ad eos oscitanter accedere; quemcunq; periclitari de vita vel solo rumore acceperit, mox visitet, nec, dum advocetur, expectet; si enim jam olim Ethnicus Democritus monebat; ad nuptias, convivias, & ludos amicorum invitatum accedere debere; ad exequias verò, ad morbos, aliòsque infortunatos & lugubres casus etiam non invitatum accelerare oportere, quanto magis hoc monitum in præsentem moribundorum negotio observandum erit. Ipse certè Christus, ut exemplo præiret, mox, ut servum Centurionis infirmum esse audiverat, respondit: *Veniam, & curabo eum.* 2. Eadem temporis observatio requirit, ut crebrò visitentur Infirmi, quemadmodum Rituale Romanum rectè monet, dum fol. 101. sic Parochos hortatur: *Parochus in primis meminisse debet, nō postremas esse sui Muneris partes, agrotantium curam habere. Quare cum primum noverit, quempiam ex Fidelibus sua cura commissis agrotare, non expectabit, ut à se vocetur, sed ultro ad illum accedet, id quod non semel tantum, sed sapius, quatenus opus fuerit, horteturque Parochiales suos, ut ipsum admoneant, cum aliquem in Parochia sua agrotare contigerit, præcipuè si morbus gravior fuerit.* Si enim Medici corporales ob lucrum temporale tam frequenter & sollicitè suos Infirmos visitare consueverunt; quanto magis similis sollicitudo à Medico spirituali requiretur, qui præter lucrum præstantissimū ipsarum animarum, etiam sibi incomparabile augmentum meritum, & virtutum, atque adeò ipsius etiam gloriæ in altera

vita per talem visitationem lucratur; id quod Siracides 7. insinuavit dicens: *Non te pigeat Visitare Infirmum; enim in dilectione firmaberis.* Et clarius S. Gregorius p. c. 5. *Boni Rectores, inquit, etsi jam summa contemplanda petant, necessitatibus tamen Infirmantium compatiendae centur, quia tunc ad alta charitas mirabiliter surgit, cum ima Proximorum se misericorditer demittit; & cum bene descendit ad infima, valenter recurrit ad summa.* Tandem requirit eadem observatio temporis, ut opportune discretè visitentur; ut scilicet neque tum, quando ob vehementiam parùm apti sunt atque dispositi ad aliorum locutionem, visitentur; neque nimis longo tempore continuatis colloquijs & exhortationibus graviter fatigentur. jam supra priori capite in simili casu dictum est.

§. IV.

Quibus industriis & cautelis Operarius ut debeat in Aegrorum Visitatione.

I. Quomodo periti atque seduli corporum morum Medici non solum contenti sunt, ut, quodque modo suo muneri satisfaciant, sed varias industrias agitant & adhibent, quibus majorem semper in morbis morum cognoscendis, atque curandis dexteritatem, felicitatemque assequantur, ita idipsum Operarius tantò magis cum sollicitudine præstare debet, quantò potior est aegrorum, quàm corporum salus.

II. Itaque primò conetur, ægrorum suorum, ut monet Rituale Romanum, notam seu catalogum habere, cujusque statum atque conditionem cognoscat, eorumque memoriam facilius retinere, & illis opportunè subvenire possit. 2. Pariter conetur habere in promptu argumenta atque alia, quæ eo tempore, in quo tantum est momentum, esse possint; qualia sunt præcipuè exempla ac dicta Sacrorum, & eorum maximè, qui in simili necessitate olim cuncti, pulchriora virtutis ac patientiæ exempla reliquerunt. 3. Cum labilis sit hominum memoria, nec sufficiens semper ad ea, quæ ipsi credita sunt, firmiter retinenda, non parum expediet, si semper librum aliquem spirituales secum habeat, ex quo vel devotas aliquas preces cum aut coram deo